Stanowisko Koła Wolni i Solidarni w sprawie sprawozdania Komisji Polityki Społecznej i Rodziny o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst niewygłoszony)

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

W imieniu Koła Poselskiego Wolni i Solidarni przedstawiam stanowisko odnośnie do rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Omawiany projekt przewiduje rezygnację z przepisów dotyczących profilowania pomocy dla bezrobotnych. Co do tego, że instrument ten nie zdaje egzaminu, jest krzywdzący i bezowocny, nie powinniśmy mieć wątpliwości. O jego niekonstytucyjności mówi wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 6 czerwca 2018 r. Negatywne opinie o jego funkcjonowaniu wydali również rzecznik praw obywatelskich, główny inspektor ochrony danych osobowych, Najwyższa Izba Kontroli i wiele organizacji pozarządowych. Przede wszystkim jednak negatywnie ocenili to narzędzie pracownicy urzędów pracy oraz sami bezrobotni. Jak wskazują projektodawcy, na podstawie przeprowadzonych w 2016 r. wśród przedstawicieli urzędów ankiet, prawie połowa z ankietowanych uznała, że profilowanie nie spełnia swojej roli. Jak zaś zapewniał podczas posiedzenia komisji rodziny pan minister, na podstawie prowadzonych rozmów można wnioskować, że dziś ta liczba sięgałaby 80%.

Według obecnie obowiązujących regulacji bezrobotni profilowani są na trzy grupy: osoby samodzielne i aktywne, osoby wymagające intensywnego wsparcia oraz osoby najdalej oddalone od rynku pracy, czyli długotrwale bezrobotni. Jak jednak pokazała praktyka, takie profilowanie to przede wszystkim nieskuteczne i bardzo czasochłonne zadanie, którego efekty są nieprzejrzyste i dyskryminujące. Nietrudno jest znaleźć w Internecie historie ludzi potwierdzające te zarzuty, osób, które same zorganizowały sobie staż, ale żeby urząd pracy mógł je w tym wspomóc, musiały wyrejestrować się i ponownie zarejestrować, ponieważ za pierwszym razem zakwalifikowane zostały jako długotrwale bezrobotni i taka forma wsparcia im nie przysługiwała. Osoby z trzeciego profilu nie mają bowiem możliwości skorzystania z najważniejszych instrumentów aktywizacji czy skierowania na zgłoszone stanowisko pracy.

Rozwiązania zawarte w tej nowelizacji to umożliwienie zastosowania wobec osób bezrobotnych wszystkich form pomocy przewidzianych w ustawie, bez ograniczeń wynikających z ustalonego dla nich profilu pomocy.

Choć według proponowanych regulacji zmniejszy się rozbudowany dziś katalog oferowanych form wsparcia, znikną świadczenia aktywizacyjne, refundacja składek za osoby po 50. roku życia oraz zlecenie działań aktywizacyjnych przez marszałków województw agencjom zatrudnienia, to warte podkreślenia jest, że dotychczasowe zainteresowanie tymi narzędziami było niewielkie, a zmiany będą służyć uelastycznieniu dostępnej pomocy, tak by odpowiadała ona rzeczywistemu zapotrzebowaniu.

Koło Wolni i Solidarni będzie głosować za dalszym procedowaniem nad tą nowelizacją.